

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023 01 23 Nr. S23-03

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
(teikiama el. paštu ir TAIS)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO (REG. TAIS NR. 23-227)

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (Ministerija) 2023 m. sausio 12 d. pateikė derinimui Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą (**Projektas**) (reg. TAIS Nr. 23-227). Projekto teikime ir numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažymoje (**Pažyma**) nurodoma, jog šiuo nutarimu siekiama įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2021 m. spalio 15 d. nutarimą Nr. KT168-N13/2021 bei Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo X-709 2, 8, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1639 (FĮ).

Lygiagrečiaus vaistų importo asociacija (**LVIA**) tiekia šias pirmines pastabas dėl Projekto:

- (i) Projektas itin prieštaringas vertinant teisėkūros visumos aspektu (juridinės technikos), nes juo siūloma pakeisti Vyriausybės aktą, kuris negali būti taikomas nuo tos dienos, kai oficialiai paskelbiamas Konstitucinio Teismo nutarimas, kad atitinkamas aktas prieštarauja Konstitucijai (Konstitucinio teismo įstatymo 72 str. 1 ir 2 dalys). Projektu siūloma Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugsėjo 13 d. nutarimą Nr. 994 „Dėl Ambulatoriniam gydymui skiriamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių bazinių kainų ir paciento priemonių apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ išdėstyti nauja redakcija neatsižvelgiant į tai, kad nuo 2023 metų sausio 2 d.¹ šio teisės akto negali taikyti ne tik visos valdžios institucijos, tačiau ir visos įmonės, įstaigos bei organizacijos.

- (ii) Projektu tvirtinamame Vyriausybės nutarime nustatoma, kad:

„2.1. **didžiausia paciento priemonė už vaistinio preparato pakuotę sudaro 5,87 euro;**“

Pirma, FĮ 57 str. 8 d. 1 p. nurodyta, kad į Kompensuojamųjų vaistinių preparatų kainyną (**Kainynas**) įrašomi vaistiniai preparatai, kurių paciento priemonė **neviršija 25 procentų vaistinio preparato bazinės kainos ir 15 procentų praėjusių metų vidutinės kompensuojamųjų vaistinių preparatų recepto kainos** ir yra ne didesnė negu Vyriausybės

¹ <https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=be51d2102db011ec992fe4cdfceb5666>

nustatyta didžiausia paciento priemoka už vaistinio preparato pakuotę. FĮ 57 str. 13 d. apibrėžta, kad kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir paciento priemokų už juos apskaičiavimo tvarką nustato Vyriausybė, vadovaudamasi FĮ 57 straipsnyje nustatytais reikalavimais, tuo pačiu didžiausios paciento priemokos už vaistinius preparatus dydį tvirtina Vyriausybė, atsižvelgdama į ***FĮ 57 straipsnyje nustatytus kriterijus, kompensuojamųjų vaistinių preparatų prieinamumą bei namų ūkių išlaidų jiems pokyčius***, taip pat valstybės biudžeto ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) biudžeto finansines ***galimybes***.

Antra, Projektu tvirtinamo Ambulatoriniam gydymui skiriamų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių bazinių kainų ir pacientų priemokų už juos apskaičiavimo tvarkos aprašo (**Aprašas**) 5.4 punkte apibrėžta, kad *praėjusių metų vidutinė recepto kompensuojamoji kaina (L) apskaičiuojama praėjusių metų PSDF biudžeto išlaidas kompensuojamiesiems vaistiniams preparatams dalijant iš kompensuojamųjų vaistinių preparatų receptų skaičiaus*.

Vertinant pirmiau paminėtas FĮ nuostatas darytina išvada, kad Projektu tvirtinamas didžiausios paciento priemokos už vaistinio preparato pakuotę dydis – **5,87 euro**, neatitinka įstatyme patvirtinto kriterijaus (***<15% praėjusių metų vid. komp. preparatų recepto kainos***). Pažymėtina, kad siūlomas patvirtinti dydis taip pat neatitinka Projektu siekiamos nustatyti šio dydžio apskaičiavimo taisyklės (Aprašo 5.4 p.). Prieštarinai vertintina ir tai, kad Pažymoje nurodoma, jog dydis nustatomas remiantis 2021 m. duomenimis, nes 2022 m. duomenys dar nepateikti, nors pagal galiojančio FĮ nuostatas, privalo būti taikomi 2022 m. duomenys, nes būtent jais remiantis turi būti apskaičiuojamos bazinės kainos ir paciento priemokų dydžiai rengiant 2023 m. antrojo pusmenčio Kainyną (turėtų įsigalioti nuo 2023-07-01). Darytina išvada, kad remtis 2021 m. duomenimis yra visiškai nepagrįsta, tai pat prieštarautų FĮ nustatytam reguliavimui, kuriame nurodoma, jog turi būti vertinami *praėjusių metų*, taigi – 2022 metų duomenys. Svarbu paminėti, kad vertinant 2021 m. ir 2022 m. laikotarpius vidutinės recepto kainos rodiklis turėtų būti apie 12 % didesnis ir siekti **~6,52 Eur** (pagal 2022 m/ I-III ketv. duomenis, vidutinė recepto kaina yra ~43,47 Eur (310 568 301,22 Eur/7 144 401,00 receptų vnt.)².

Pakartotinai paminėtina, kad pačio Projekto aiškinamuosiuose dokumentuose nurodoma, jog pasiūlymais siekiama įgyvendinti Konstitucinio Teismo nutarimą, todėl būtų vertinama itin prieštarinai, jeigu Projektu būtų nusižengta Teismo pateiktam išaiškinimui, kad ***Lietuvoje nėra deleguotosios įstatymų leidybos***, todėl Seimas – negali pavesti Vyriausybei poįstatyminiais aktais reguliuoti tų teisinių santykių, kurie pagal Konstituciją turi būti

---

² <https://ligoniukasa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/gydymo-istaigoms-ir-partneriams/kompensuojamieji-vaistai-ir-medicinos-pagalbos-priemones-2/statistika-1>

reguliuojami įstatymais, o Vyriausybė negali tokių įgaliojimų perimti (*Konstitucinio teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2011 m. rugsėjo 28 d., 2015 m. rugsėjo 29 d. nutarimai*).

- (iii) Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 16 straipsnio 2 dalimi, taip pat Konkurencijos įstatymo 4¹ straipsnio 1 dalies 7 ir 13 punktais privalo būti atliktas Projekto poveikio konkurencijai vertinimas ir gauta Konkurencijos tarybos nuomonė dėl Aprašu siekiamo patvirtinti numatomo teisinio reguliavimo, kuris reglamentuos ūkio subjektų paraiškų teikimą ir jų tiekiamų į Lietuvos rinką vaistų kainų apskaičiavimo tvarką, šiuos įtraukiant/neįtraukiant į Kainyną. Svarbu paminėti tai, kad nors Projekto teikime ir Pažymoje nurodoma, kad dėl padidėjusios konkurencijos ir bazinių kainų pokyčių bus sutaupyta apie 20,5 mln. eurų PSDF biudžeto lėšų, tačiau šie teiginiai iš esmės yra vien deklaratyvūs bei jokiais objektyviais duomenimis nepagrįsti, taigi, prieš priimant sprendimą patvirtinti Aprašą, kuris lems apie 500 mln. Eur PSDF biudžeto lėšų paskirstymą kompensuojamiesiems vaistams, **objektyvus poveikio konkurencijai vertinimas privalo būti atliktas.**

LVIA prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Ministerijos įvertinti pirmiau pateiktas pirmines pastabas dėl Projekto ir į jas atsižvelgti.

LVIA direktorius

Donatas Parulis